

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

30.11.2017

IO1

Raportti: NET-ENT-moduulin nykyinen tilanne ja opetussuunnitelmaehdotus

Partneri: Johtava kumppani - koulukeskus Nova Gorica
Valmistelija: Rosana Pahor

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

IO1 – Raportti: NET-ENT-moduulin nykyinen tilanne ja opetussuunnitelmaehdotus

Partneri: Johtava kumppani - koulukeskus Nova Gorica

Valmistelija: Rosana Pahor

1. Raportti yritys- ja yrittäjyyskasvatuksen nykyisestä tilanteesta

Perusosaamisen määritelmän mukaan »Itsenäinen aloitekyky ja yrittäjyys« tarkoittaa yksilön kykyä muuttaa ajatusta konkreettiseksi tulokseksi. Yrittäjyyskasvatus haluaa tehdä ihmiset vastuullisiksi, yritteliäisiksi yksilöiksi, joilla on tarvittavat taidot, tiedot ja asenteet saavuttaakseen itselleen valitsemansa tavoitteet, jotta he voivat elää täyntyneitä elämiä. Sen lisäksi, että yrittäjyyskasvatus on tarkoitettu tietämyksen antamiseen yrityksen perustamiseksi, yrittäjyyskasvatuksen on myös edistettävä luovaa ajattelua ja rohkaistava vahvaa tietoisuutta omasta arvostaan, omasta aloitekyvystään ja virheiden tai epäonnistumisen hyväksymisestä kokemuksena (ei epäonnistumisena). Yrittäjyyskasvatusta ei pidä sekoittaa yleiseen taloustieteelliseen tutkimukseen - sen tavoitteena on edistää luovuutta, innovointia ja itsenäistä ammatinharjoittamista. Tämä oli myös tavoitteemme tässä hankkeessa.

A) Koulukeskuksessa

Talous- ja kauppakorkeakoulun opiskelijat hankkivat taloudellisten ja liiketoiminta-alojen kautta jonkin verran yrittäjyyttä koskevia tietoja siitä, miten yritys toimii. Myös muissa ohjelmissa on joitakin yrittäjyyden aiheita. Koulukeskuksessa olimme mukana myös joissakin projekteissa, jotka tarjoavat erilaisia välineitä opiskelijoiden itsensä kehittämiseksi ja yrittäjyyden kehittämiseksi. Valitettavasti opiskelijat ovat harvoin itsenäisiä yrittäjyyteen.

Siksi olemme päättäneet toteuttaa tämän hankkeen innostuneiden kumppaneiden kanssa, jotka ovat jo toteuttaneet innovatiivista opetusta eri kursseissa keskuksissaan.

Haluamme, että opiskelijat ovat oman tulevaisuutensa luoja ja että he tietävät oman potentiaalinsa ja voimansa määritelläkseen sen, luoda mitä he haluavat ja tietää, että heidän elämänsä riippuu omasta päätöksestään. Nykyään koulun loppuunsaattamiseksi ja opetussuunnitelman mukaisten taitojen saavuttamiseksi ei riitä työn löytämiseen ja onnistumiseen. Haluamme kehittää tässä hankkeessa todella kansainvälistä oppimiskokemusta, jossa keskitytään tiimityöskentelyyn, eri ohjelmien yhteistyöhön saman tavoitteen saavuttamisessa ja koulu yhteistyön yhdistäminen yrityksissä.

B) Kansallisissa opetussuunnitelmissa

Yrittäjyys on tunnustettu ja toivottava osaaminen kansallisella tasolla. Aiemmat toimet yrittäjyyden edistämiseksi toteutettiin osittain eikä kansallisesti. Tällä hetkellä on toteutettu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

toimenpiteitä, joilla pyritään saamaan Sloveniassa mahdollisimman monta väestöryhmää innovoinnin, yrittäjyyden ja sisäisen yrittäjyyden edistämiseksi sekä yksilöllisen yrittäjyyden edistämiseksi. Yrittäjyyden edistämistoimenpiteet kohdistuvat siis kaikkiin Slovenian tasavallan kansalaisiin. Tärkeä tekijä on tukevan ympäristön edistäminen eri palveluiden ja taloudellisten resurssien tarjoamisen yhteydessä.

Joissakin tiedekunnissa ja lukioissa käydään toimintaa yrittäjyyden alalla nuorten koulutuksen alalla sekä yrittäjyyskulttuurin ja yrittäjyyden menetelmien käyttöönottoa, mutta niiden tarkoituksena ei ole ratkaista tätä ongelmaa kansallisella tasolla. Toimenpiteiden puitteissa talousministeriö tekee yhteistyötä koulutuksesta vastaavan ministeriön ja korkeakoulutuksesta vastaavan ministeriön ja muiden laitosten kanssa kansallisella ja paikallisella tasolla. Koulutus on yksi keskeisistä aloista, jotka kannustavat yrittäjyyttä ja ovat näin ollen olennainen kehitystyö. Koulujen ja yliopistojen rooli nuorten yrittäjähenkisyyden edistämässä ja asianmukaisten taitojen tarjoamisessa korostuu sekä pienyrityksiä koskevassa eurooppalaisessa peruskirjassa että eurooppalaisessa yritysjärjestelyssä. Peruskoululaiset ja esikouluopiskelijat tulisi perehdyttää yrittäjyyskulttuurin perusteisiin sopivalla tavalla. Yrittäjyyden ja yrittäjyyskasvatuksen edistämistoimissa toteutetaan seuraavia toimia:

- Yrittäjyyden, yrittäjyyskulttuurin ja tukevan ympäristön edistäminen julkisten tiedotusvälineiden (televisio, radio, tulostusmateriaali, verkko jne.) kautta. Toiminta koostuu Slovenian ja ulkomaisen yrittäjyyden hyvistä käytännöistä (menestyvät yrittäjät, sosiaalisesti vastuullinen yrittäjyys), mielenkiintoisten markkinarajojen esittelyistä, yrittäjyyttä tukevan ympäristön esittelystä, kilpailujen seurannasta ja edistämisestä, yrittäjyyttä tukevien palvelujen edistämisestä valtiolla ja sen instituutioilla,
- Esitteiden ja muiden mainosmateriaalien valmistelu,
- Järjestäminen ja osallistuminen tapahtumiin, kilpailuihin, liike-elämän kokouksiin ja messuihin yrittäjyyden ja käsityön alalla, ammattien edistäminen,
- Koko yrittäjyyttä ja käsityötä tukevan toimintaympäristön toiminnan yhdistäminen ja yhteinen edistäminen.
- Kaikilla muodollisen koulutuksen tasoilla yrittäjyyden sisällön sisällyttäminen painopisteeseen teorian yhdistämisestä käytäntöön,
- onnistuneiden yrittäjien ottaminen mukaan yrittäjyyden edistämiseen kouluissa,
- Opettajien koulutus sellaisten pedagogisten menetelmien käyttöönottamiseksi, jotka edistävät yrittäjätaitoja ja löytävät yrittäjyyteen liittyviä aloitteita (yhteistyössä toimivaltaisten ministeriöiden kanssa)
- Helpottaa opinto-ohjelmien joustavaa suunnittelua eri suuntiin ja opiskelijoiden koulutukseen myös ulkomaisissa yliopistoissa.

Toimenpiteellä olisi myös vahvistettava nuorten luottamusta omaan kykyynsä ja tietoonsa, tutustuttava yrittäjyysyhteiskunnan peruseriaatteisiin ja yrittäjyyden perustaitoihin, erityisesti auttamalla heitä oppimaan mahdollisuuksistaan ja suunnittelemaan edelleen

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

polkuja. Tämä kannustaa ideoiden nopeampaan siirtämiseen markkinoille ja lisää yrittäjyyden ja yrittäjyyden kunnioittamista.

Tukijärjestelmä: Ei valtiontukea

Tuen muoto: toteuttajan valinta julkisessa tarjouskilpailussa tai muutoin (julkista taloutta koskevan lain ja julkisia hankintoja koskevan lain mukaisesti).

Tukikelpoiset kustannukset: määritetään yksittäisissä julkisissa tarjouskilpailuissa tai muutoin (julkista taloutta koskevan lain ja julkisia hankintoja koskevan lain mukaisesti).

Valintaperusteet: määritellään yksittäisissä julkisissa tarjouskilpailuissa tai muutoin (julkista taloutta koskevan lain ja julkisia hankintoja koskevan lain mukaisesti).

Tuen intensiteetti: enintään 100%

Lopullinen tuensaaja:

- Kaikki Slovenian asukkaat, mahdolliset ja jo olemassa olevat yrittäjät.
- Oppilaat, oppilaat, opiskelijat ja opettajat kaikilla muodollisen koulutuksen tasoilla.

2. Alueella toteutettavassa hankkeessa / moduulissa kehitettävät kompetenssit ja ehdotukset:

NET-ENT International -moduuli koostuu kahdesta osasta:

Osa 1 - henkilökohtainen kasvu ja yrittäjyys

Osa 2 - markkinatehokkaan tuotteen, yrityksen kehittäminen

Tavoitteet:

- Vastuullisuuden kehittäminen ja aloitteellisuus omalle työllisyydelle ja uralle
- innovatiivisten opetus- ja oppimismenetelmien käyttäminen
- yhdistämällä eri tieteenaloja saman tavoitteen saavuttamiseksi
- yritysten ja yrittäjien ottaminen mukaan opetukseen
- Lopullisena tavoitteena on ottaa tämä moduuli käyttöön koulun opetussuunnitelmassa
- se valmistetaan myös kansainvälisenä moduulina, jonka avulla opiskelijat voivat tulevaisuudessa saavuttaa samat tiedot ja taidot riippumatta siitä, missä ne ovat läpäisseet NET-ENT-moduulin - Sloveniassa, Suomessa, Espanjassa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa
- se on hyödyllinen myös muissa EU-maissa

A) Yrittäjämäisen ajattelutavan ja yrittäjyyden kehittäminen

Osa 1 - henkilökohtainen kasvu ja yrittäjähenkisyys ovat:

- yrittäjähenkisen ajattelutavan ja yrittäjyyden kehittäminen
- tietoisuuden lisääminen siitä, mitä voimme tehdä itse,
- edistää omasta aloitteesta ja yrittäjyydestä ajattelun ja käyttäytymisen tapaa - "Älä odota työtä, vaan luo oma"

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- "can do" -asenteen kehittäminen - uudet taidot, joiden avulla he voivat luoda omaa tulevaisuuttaan
- uusien opetus- ja oppimismenetelmien käyttäminen, innovatiiviset lähestymistavat (projekti- ja ryhmätyö, valmennus...)
- yritysten asiantuntijoiden osallistuminen oppimisprosessiin

B) Miten luodaan onnistunut markkinointituote, joka yhdistää kolme ohjelmaa / näkökulmaa - Markkinointimoduuli, Suunnittelumoduuli, Tuotantomoduuli - ja joka sisältää todellisten yritysten asiantuntijoita oppimis- / opetusprosessissa

Osa 2 käsittelee.... Miten luoda onnistunut markkinointituote

1. Yhdistetään kolme ohjelmaa / näkökulmaa
  - Markkinointimoduuli
  - Suunnittelumoduuli
  - Tuotantomoduuli
2. Sisällyttää todellisten yritysten asiantuntijoita oppimis- / opetusprosessiin ja innovatiivisten oppimismenetelmien käyttöönotto
3. Kansainvälisten yhteyksien ja kokemusten käyttö

3. Opetus- ja oppimismenetelmien ehdotukset

Ammattitiimi kussakin maassa:

- 2 opettajaa liiketoiminta- ja markkinointiohjelmista
- 2 opettajaa ammatillisen koulutuksen ohjelmista
- 2 opettajaa teollisen suunnittelun ohjelmista
- 3 asiantuntijaa työmarkkinoilta (yksi kustakin alueesta - markkinointi, suunnittelu, tuotanto)

1. Merkittävimpänä horisontaalisena prioriteettina valitsemme asiaan liittyvien ja laadukkaiden taitojen ja osaamisen saavuttamisen. Tuemme hankkeeseen osallistuvien yritysten opiskelijoita, opettajia ja asiantuntijoita kehittämään asiaankuuluvia ja laadukkaita osaamisia - erityisesti yrittäjyyttä, vieraita kieliä, tiimityötä ja digitaalisia taitoja - työllistettävyyden ja ammatillisen kehityksen edistämiseksi. Kehitämme työkaluja kehittyissä moduuleissa saavutetun osaamisen tunnustamiseksi - (Europass opiskelijoille, opettajien / kouluttajien todistukset ja vahvistukset työelämän asiantuntijoille). Sovellamme oppimistuloksia koskevaa lähestymistapaa koulutuksen toteuttamisessa (käyttäen tietoa EQF:stä, EQAVET:stä, ECVET:stä). Päivitämme koulujärjestelmässä hankitut taidot ja saavutamme laadukkaita taitoja: a) UUSIEN AIHEIDEN LISÄÄMINEN NET-ENT-MODUULIIN: Yrittäjyyden ajattelun kasvu, uusien tuotteiden kehittäminen, tiimityö ja yhteistyö eri aloilla, työpohjainen oppiminen .. kaikille kohderyhmille
b) UUSIEN TYÖMENETELMIEN KÄYTTÖ OPETUS- JA OPPIMISPROSESSISSA (kaikille yhdessä työskenteleville kohderyhmille):

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

- Tutkimus- ja kehitystapa - tiedonvaihto eri aloista ja ratkaisujen löytäminen uusien tuotteiden kehittämiseen, mikä voi johtaa mahdolliseen liiketoimintaan tai onnistuneeseen käynnistymiseen / yrityksiin

- Integroitu yrittäjähenkkinen lähestymistapa - onnistuneen kaupallisen tuotteen kehittämiseksi on tarpeen yhdistää 3 näkökohtaa - (tuotteen laatu, muotoilu ja hyvä markkinointistrategia), joista jokaisella on suuri vaikutus markkinoiden menestykseen

- Kansainvälistyminen - kaikki kohderyhmät ovat kansainvälisiä ja voivat jakaa kokemuksia - voimme oppia ja tutkia sekä paikallisia, alueellisia että kansallisia markkinoita sekä maailmanlaajuisia markkinoita.

- Kansallinen ja kansainvälinen verkottuminen - opiskelijat, opettajat ja asiantuntijaverkot, sekaverkot - koulutusjärjestelmä ja yritysten yhteydet

2. Tavoitteenamme on myös ammatillisen koulutuksen opettajien, kouluttajien ja mentorien jatkuva ammatillinen kehittäminen sekä kouluissa että työperäisissä olosuhteissa.

Tavoitteemme on myös tehokkaan avoimen ja innovatiivisen koulutuksen kehittäminen tieto- ja viestintätekniikan avulla. Hankkeen keston aikana tehdään paljon "out of box" -toimintoja kaikkien kohderyhmien keskuudessa. Kehitämme uusia työmenetelmiä ja uusia oppimateriaaleja. Koulutamme opettajia ja asiantuntijoita (ToT) ja kehitämme järjestelmää tiedon siirtämiseksi muille opettajille ja asiantuntijoille myös kehittämällä ICT-työkaluja.

3. Pyrimme luomaan pitkäaikaisia ammatillisia kumppanuuksia, jotka edistävät työpohjaista oppimista kaikissa muodoissaan ottamalla työmarkkinaosapuolet, yritykset ja ammatillisen koulutuksen tarjoajat mukaan erityistä huomiota paikalliseen ja alueelliseen ulottuvuuteen konkreettisten tulosten aikaansaamiseksi. MODUL valmistellaan kansainvälisenä moduulina. Haluamme luoda pitkän aikavälin yhteistyötä, edistää ja lisätä opiskelijoiden, opettajien, asiantuntijoiden liikkuvuutta. Opiskelijat liikkuvuudesta tulevaisuudessa voivat saavuttaa samat tiedot ja taidot riippumatta siitä, missä he suorittivat NET-ENT-moduulin - Sloveniassa, Suomessa, Espanjassa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Miksi yhdistää koulutus ja työ? Miksi edistää liikkuvuutta? Miten yrittäjyyttä opetetaan perustamaan?

- Agenda for new skills and jobs - http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1541_en.htm - "23 miljoonaa ihmistä on tällä hetkellä työttömänä kaikkialla EU: ssa - 10% aktiivisesta väestöstä - Monet EU: n työmarkkinat tarvitsevat uudistusta toimiakseen paremmin. Jopa koko kriisin aikana jotkut työnantajat pyrkivät löytämään ihmisiä, joilla oli oikeat taidot täyttääkseen vapaan asemansa tai työnsä".

- Youth on the Move - http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1124_en.htm - ... "yli 40% työnantajista pitää tärkeänä ulkomailla opiskelusta ja työstä saatuja kokemuksia. Nuorisoliikenteen tavoitteena on laajentaa oppimisen liikkuvuuden mahdollisuuksia kaikille Euroopan nuorille vuoteen 2020 mennessä."

- Entrepreneurship Action plan - <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012DC0795&from=EN> - "Vain 37 prosenttia eurooppalaisista haluaisi olla itsenäisiä ammatinharjoittajia, kun taas Yhdysvalloissa ja Kiinassa 51 prosenttia ... koulutuksen pitäisi tarjota oikea perusta yrittäjäuralle ...

Yrittäjyyden ajattelutapa ja taidot voivat olla:

- rakennettu tehokkaasti vain käytännön, tosielämän kokemusten ja projektityön avulla;

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

- opetetaan kaikissa aineissa erillisenä aineena tai yhdistettynä toiseen;
- ... kyselyn mukaan kansalaiset kokevat, että heillä on yrittäjyyteen liittyvät tiedot ja taidot ... mutta eivät silti ryhdy yrittäjäksi.

Suomen Opetusministeriö on äskettäin julkaissut suosituksia yrittäjyyskasvatuksen edistämiseksi kaikilla koulutustasoilla. Tämä takaa opettajien tarpeen oppia yrittäjyyskasvatuksen menetelmiä. ... (http://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tulevaisuuden-tyo-on-yha-enemman-yrittajyytta-koulutuksen-yrittajyytlinjaukset-julki)

Koulutuksen ympäristö

Kuvailtu koulutusmenetelmä sopii 10-15 henkilölle. Suurempi joukko ihmisiä ei sovellu ohjelmassa käytettyihin menetelmiin (opiskelijoiden aktiivinen osallistuminen, tiimityö). Luennot tapahtuvat pääasiassa sisätiloissa, pieni osa toiminnoista voidaan toteuttaa kentällä (hyvien käytäntöjen näkemys, markkinatutkimus ...).

Luettelo sisällöstä:

MODUULI 1 - Aktiivisen yrittäjyyden henkilökohtaiset ominaisuudet

(30 tuntia luentoja ja 30 tuntia kotona)

1. Johdanto - Voimme vain muuttaa itseämme, ei muita (6 tuntia)
2. Tasapainopyörä, ajanhallinta, yrittäjän ominaisuudet (6 tuntia)
3. Tavoitteiden asettaminen ja saavuttaminen (6 tuntia)
4. Eettinen viestintä, havaintoasemat, palaute (6 tuntia)
5. Ihmissuhteet ja käyttäytyminen, uskomukset, arvot (6 tuntia)

MODUULI 2 - Taloudellinen sisältö ja osaaminen liiketoiminnan aloittamiseksi

(Yhteensä 30 tuntia luentoja ja 60 tuntia kotona)

6. Yrittäjät ja yritykset (6 tuntia)
7. Liiketoiminnan idea ja liiketoimintasuunnitelman esittely (8 tuntia)
8. Liiketoimintasuunnitelman rakentamisen valmistelu (8 tuntia)
9. Liiketoimintasuunnitelman tekeminen (8 tuntia)

Yksittäisten luentojen sisältö (aikajanalla)

- 1.) Johdanto - Voimme vain muuttaa itseämme, emme muita (6 tuntia)

Luennon sisältö: Johdannossa keskitymme ohjelman esittelyyn ja uusien työmenetelmien esittämiseen (ennakoiva työ, tiimityö, osallistuminen, projektityö). Tunnistamme erilaiset kielelliset mallit ja omien näytteiden käytön perusteella ymmärrämme käyttäytymistämme ja blokaatejamme. Ymmärrämme, että voimme muuttaa käyttäytymistämme, jos haluamme, ja opimme, miten tämä on mahdollista. Opimme käyttämään kehittyneitä kielellisiä kuvioita positiivisten muutosten vaikuttamiseksi ja mahdollistamiseksi. Katsomme esimerkkejä onnistuneista yrittäjistä (esimerkkejä Slovenian yritystoiminnan hyvistä käytännöistä) ja tutustumalla yrittäjyyden lähtökohtaan ja määritelmään (EU 2020 -strategia, määritelmä, sisällyttäminen koulutukseen).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

2.) Tasapainopyörä, ajanhallinta, yrittäjän ominaisuudet (6 tuntia)

Luennon sisältö: Luennoissa, joissa ajattelemme itseämme ja ominaisuuksiamme, tunnistamme diagnostiikkatyökalun tasapainopyörän ja pohtimme omaa elämän tasapainoa. Luomme turvallisen ympäristön ja määritämme ryhmässä käyttäytymissäännöt. Arvioimme myös omaa yrittäjyyttämme ja yrittäjyystekijöitä ja miettimme, mitä haluaisimme muuttaa. Alla tunnistamme tapoja tehokkaasti hallita aikaa ja vähentää aikapaineita. Tarkastelemme omia aikoja, rahaa ja energiaa - meidän tyypillistä viikkoamme. Suoritetun harjoituksen perusteella kaikki ajattelevat taitojaan ja kykyjään, vahvuuksiaan ja heikkouksiaan ja pohtivat, mitä he haluavat tulevaisuuteen. Lopuksi, katsomme motivoivaa videota Youtubessa: Learning to learn - On the path to success - <https://www.youtube.com/watch?v=kwDIAeXTcPl>.

3.) Tavoitteiden asettaminen ja saavuttaminen (6 tuntia)

Luennon sisältö: Aiempien luentojen perusteella määritämme henkilökohtaiset ja ammatilliset tavoitteet menestykselle tulevaisuudessa. Näin edistämme luovuutta, innovointia, aloitteellisuutta ja yrittäjyyttä. Opimme käyttämään tekniikoita ja periaatteita tavoitteiden asettamiseksi ja saavuttamiseksi. Ongelma-kehys korvataan tavoitesuuntauksella, tutustumme S.M.A.R.T. tekniikka, ymmärtää sen merkityksen ja käyttökelpoisuuden. Me sisällytämme pisteitä koskevat tavoitteet, asetamme ja saavutamme tehokkaasti tavoitteiden nostamisen tavoitteet ja hyödyt. Pohdimme myös kollektiivista tavoitettamme ja tarkastelemme tavoitteitamme eri näkökulmista - uneksijasta, realistista ja kritiikistä (Disney malli - suunnittelu Disneyn strategialla).

4.) Eettinen viestintä, havaintoasemat, palaute (6 tuntia)

Luennon sisältö: Tässä osiossa käsitellään omia viestintämallien malleja ja tunnustetaan ajatteluvirheet. Tunnustamme erilaisia havainnollisia kantoja (empatiaa, assosiaatiota, dissosiaatiota ja meta-asemaa), ja ajattelemme, kun on järkevää käyttää kutakin niistä. Saamme tietoonsa maailman käsityksen aistien kautta (VAKOG) ja integroimme uudet tiedot itsensä kehittämiseen. Opimme ratkaisemaan luovia sisäisiä ja ulkoisia konflikteja (eettinen viestintä, havainnolliset kannat) ja opimme myös kommunikoimaan tehokkaasti ja vakuuttavasti ja esittämään ajatuksemme ja mielipiteemme muille. Kannustamme jatkuvasti tiimityötä ja halua tehdä yhteistyötä muiden ryhmän jäsenten kanssa.

5.) Ihmissuhteet ja käyttäytyminen, uskomukset, arvot (6 tuntia)

Luennon sisältö: Elämässä olemme jatkuvasti suhteessa toisiin ja itsemme kanssa. Luennon puitteissa opimme luomaan hyvän suhteen itsemme ja toisen kanssa (suhde itse, verkko-suhteet, uskomukset suhteista). Tapamme rajoittavia, inspiroivia ja salakavalaita uskomuksia, jotka vaikuttavat elämäämme. Saamme tietää erilaisista uskomuksista ja ymmärrämme uskomusten voiman ja mahdollisuuden vaikuttaa niihin, muuttaa niitä. Suhteissamme muihin on tärkeää, mitä arvomme ovat ja miten ne määrittelevät meidät. On myös tärkeää, miten elämme arvojemme suhteen itsemme ja muiden kanssa. Kosketamme myös näitä aiheita. Koko prosessin ajan kannustamme yrittäjyyttä ja aloitteellisuutta - luovuutta, innovointia, riskinottoa, kykyä suunnitella ja hallita projekteja tavoitteiden

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

saavuttamiseksi. Kannustamme luovaa ajattelua, omien arvojemme tuntemusta ja omia aloitteita. Opimme hyväksymään virheitä tai epäonnistumia kokemuksina eikä epäonnistumisena (rakentava palaute - oppimismahdollisuus).

Näillä luennoilla ensimmäinen moduuli on valmis. Hankitut tiedot - osaaminen:

- erinomainen viestintä, enemmän henkilökohtaista voimaa ja enemmän menestystä sekä yksityisessä että ammatillisessa elämässä,
- korkea motivaatiotaso, korkea kyky motivoida muita,
- positiivinen asenne itseensä ja maailmaan,
- parantunut lahja pulssien havainnoinnista ja havaitsemisesta ympäristöstä,
- tietämys ja sovellustekniikat tavoitteiden saavuttamiseksi
- vakuuttava suorituskyky kaikella varmuudella ja vastuulla,
- osaa vahvistaa voimaa, toteuttaa suunnitelmiaan ja toiveitaan,
- mielenkiintoinen esitys / puhe / esitys ...

6.) Yrittäjät ja yritykset (6 tuntia)

Luennon sisältö: Aloitamme toisesta moduulista - taloudellisesta sisällöstä ja yritysten perustamisesta. Osallistujat tutustuvat yrittäjän ja yrittäjyyden rooleihin, ominaisuuksiin ja etuihin ja haittoihin, yhtiön oikeudelliseen organisaatiomuotoon, pääoman ja henkilökohtaisen yrityksen ja sosiaalisen sopimuksen ja yhtiön perustuslain väliseen eroon. Ymmärtää yrityksen eri osastojen toimintojen ja toimintojen organisaatiokaavion. Lue esimerkkejä onnistuneista yrittäjistä (katso esimerkkejä hyvistä käytännöistä). Selvittää hyvän graafisen suunnittelun ja visuaalisen viestinnän merkityksen yrityksen menestykselle sekä markkinoinnin ja markkinoinnin yhdistelmän tärkeydelle.

7.) Liiketoiminnan idea ja liiketoimintasuunnitelman esittely (8 tuntia)

Luennon sisältö: Tässä osassa opimme kehitysprosessista ideasta liiketoimintaan (CANVAS-malli), tarkistamme liiketoimintaideoita ja jo konkretisoitua liikeideaa. Kehitämme luovuutta ja kykyä työskennellä ryhmässä. Opimme liiketoimintasuunnitelmasta (mitä se sisältää, miten se tuotetaan, esimerkkejä) ja opimme etsimään eri tietolähteitä, jotka ovat tarpeen liiketoimintasuunnitelman laatimiseksi (markkinatutkimus ja markkinoiden tarpeiden tunnistaminen, suunnittelu, edistäminen ja mainonta, suunnittelu) tarvittavat resurssit, suunniteltujen toimien toteuttaminen). Nuori yrittäjä

- <http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/ustanovitev-podjetja/poslovni-nactr>.

Opi käyttämään työkalua liiketoimintasuunnitelman luomiseen - Slovenian Enterprise Fund

- <http://www.podjetniski-portal.si/nactujem-podjetje/poslovni-nactr>

- <http://www.podjetniskisklad.si/sl/pomoc-uporabnikom/pripomocki-za-pripravo-vloge/pripomocek-za-pripravo-poslovnega-nactra>

8.) Liiketoimintasuunnitelman rakentamisen valmistelu (8 tuntia)

Luennon sisältö: Nyt voimme valmistaa ryhmän konkreettisen liiketoimintasuunnitelman. Määritämme ryhmän liikeidean ja laadimme luonnoksen liiketoimintasuunnitelmasta.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

Tutustumme aloittelijoiden virheisiin yritysten perustamisessa. Tarkastelemme joitakin konkreettisia esimerkkejä liiketoimintasuunnitelmista, jotka voivat palvella meitä välineenä. Käymme läpi kaikki liiketoimintasuunnitelman valmistelukokoukset: Yhteenveto liiketoimintasuunnitelmasta, Tuotteen tai palvelun esittely..., Markkinatutkimus ja analyysi, Markkinointisuunnitelmat, Henkilöstö ja organisaatio, Tuotteen tai palvelun kehittäminen, Liiketoimintaprosessi ja valmistusresurssit, Aikataulu, Kriittiset riskit, Rahoitussuunnitelma 5 vuodeksi, Rahoitusvarojen hankinta, Aloittelijan virheet- <http://novipodjetnik.si/napake-startup-podjetja-zacetne-napake/>. Luentojen lisäksi tässä vaiheessa osallistujien tulee työskennellä paljon kotona.

9.) Making the Business plan (8 hours)

Content of the lecture: Now we can make the business plan. It consists of substantial part, the opening balance sheet, sales plan, calculate the break-even point, the calculation of estimated costs, the profit and loss account and financial plan. In addition to lectures at this stage the participants have to work at home a lot.

Nämä luennot päättävät toisen moduulin, hankitut tiedot - osaamiset:

- luoda ja arvioida liikeideoita
- kuvata ja yhdistää johdon, hallinnon, suunnittelun, järjestämisen ydintoiminnot
- perustella ja kuvata yrityksen perustaminen ja rekisteröinti. yritykset
- selittää liiketoiminnan suunnittelun perusteet
- analysoida ja vertailla periaatteita ja johtamistyyliä
- vertailee eri organisaatorakenteita
- selittää yrityksen organisaation ja yksittäisten osastojen tehtävät
- tunnustaa taseen ja tuloslaskelman merkityksen
- toteuttaa yrityksen asiakirjat (ostotilaus, toimitusviesti, lasku, tarjous ...)
- luoda yhteyksiä yrittäjiin ja muihin instituutioihin
- ymmärtää yrittäjyyden mahdollisuuksia paikallisessa ympäristössä
- laaditaan valitun ajatuksen liiketoimintasuunnitelma
- ideoiden etsiminen ja tarkistaminen - eri menetelmien käyttäminen
- Markkinatutkimus, SWOT / SPIN-analyysi,
- Projektinhallinnan perusteet
- Yrityksen aloittaminen
- Liikeviestintä ja tiimien hallinta
- perustuu kustannuksiin
- Taloudellisen tiedon perusta - liiketoiminnan suorituskyvyn ja liiketoiminnan tulosten indikaattorit
- yrityksen perustaminen tai muiden suunniteltujen toimien toteuttaminen

Koulutuksen yleiset työkalut ja apuvälineet

- Luennoitsija käyttää projektoria näyttämään sähköisiä koulutusmateriaaleja - Power Pointin esityksiä, motivoivia elokuvia ja muita materiaaleja verkossa.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Šolski center
Nova Gorica

- Jokaiselle luennoitsijalle valmistellaan harjoituksia harjoittajille paperimuodossa sekä ohjeita ja materiaaleja kotiin töihin, osallistujat saavat myös Power Pointin monisteita
- Opettaja lähettää osallistujia muille sopiville kirjallisuudelle, joka on saatavilla verkossa.
- konkreettisia esimerkkejä liiketoimintasuunnitelmista - esimerkkejä käytännöistä.

Koulutusmenetelmät:

- Ryhmän dynamiikan ja turvallisen ympäristön luominen.
- Haastattelu, haastattelu, tiimityö, projektityö, mentorointi, valmennus.
- Uraohjelma, e-portfolio, epävirallisen tiedon luominen.
- Tavoitteiden asettaminen ja saavuttaminen (SMART-tekniikka).
- Elämän pyörä .... Astu tulevaisuuteen.
- Ulkoilu (yrittäjän vierailu, verkostoituminen).
- Kampanjakuvat videot.
- Uuden median ja sosiaalisten verkostojen käyttö.
- E-oppimisen ja tietoliikennetekniikan käytön edistäminen.
- Yritysten verkostojen luominen ja ylläpito sekä yhteistyö yrittäjien kanssa.

Suositus koulutuksesta

- Empaattisuus ja itsensä heijastuminen on välttämätöntä (joustavuus, mukautuminen eri tilanteisiin, miten me teemme niin, ettemme tiedä kaikkea ...).
- Luo hyvä yhteys, rakenna liittoutumista ja ei toimi vahvuusasennosta.
- Luodaan kunnioittava ja vastavuoroinen suhde - korrelaatio - ei "tiedän kaiken tämän ja opetan", vaan "kasvavat yhdessä ja kehittyvät matkan varrella".
- Palautteen tarkoituksena on oppiminen, arviointi tai luokittelu.
- Uskomme heidän mahdollisuuksiinsa ja autetaan heitä löytämään omaa polkua.
- Älä tuomitse ja yritä "korjata", mutta uskomme niiden mahdollisuuksiin ja kykyyn, että heillä on oikeat kannustimet ja motivaatio.
- Olemme avoimia erilaisille työskentelytavoille .... "Hänen silmissään kimaltelee."
- Ei näytettä - ehdokkaiden aktiivinen osallistuminen - heidän tiensä löytää itsensä - rohkaisi minua.
- Integraatiotarinat ja henkilökohtaiset kokemukset.
- Kirjaus - osallistujat ja luennoitsija.

"Kotitehtävä" harjoittelijoille:

1. Viisi ensimmäistä luentoja (ensimmäinen moduuli) päättyy kotiin noin 5 tunnin ajaksi (yhteensä 30 tuntia kotona). Osallistujat saavat laskentataulukoita. Tehtävät olivat seuraavat: Uraohjelma - askel tulevaisuuden ja jatkuvien näyttökertojen ja uusien tietojen kirjaamiseen, pyörän tasapaino yrityksesi arvojen suhteen, Tuo S.M.A.R.T. tavoittelujärjestelmän ja viestintämallien tavoite, uskomukset ja arvot - mitä haluan muuttaa.
2. Toisessa moduulissa kaikki työsuunnitelman valmisteluun liittyvät kurssit (yhteensä vähintään 60 tuntia kotona työskentelyä). Tehtävät olivat seuraavat: Liiketoiminnan idea ja

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

yrittäjien nimi, asiakkaiden tarpeet ja markkinatutkimus sekä kilpailun tarkastelu, liiketoimintasuunnitelman kirjoittaminen.

Suosittelavat digitaaliset koulutusmateriaalit

- Motivoiva video Youtubessa: Learning to learn - On the way to the living performance
<https://www.youtube.com/watch?v=kwDIAeXTCpI>
- Vaihtokeskuksen koulutusyritykset Slovenia
<http://1291.gvs.arnes.si/cups/index.php/kontakti>
- Aloittelijan virheet liiketoiminnan aloittamisessa
<http://novipodjetnik.si/napake-startup-podjetja-zacetne-napake/>
- Nuori yrittäjä
<http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/ustanovitev-podjetja-poslovni-nacr>
- Opi käyttämään työkalua liiketoimintasuunnitelman luomiseen - Slovenian Enterprise Fund
<http://www.podjetniski-portal.si/nacrtujem-podjetje-poslovni-nacr>
<http://www.podjetniskisklad.si/sl/pomoc-uporabnikom/pripomocki-za-pripravo-vloge/pripomocek-za-pripravo-poslovnega-nacrta>
- Yrittysportaali
<http://www.podjetniski-portal.si/ustanavljam-podjetje>
- Tilastotoimisto - <http://www.ajpes.si/kazalo.asp>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SŠ
of

SREDNJA ŠOLA
ZA OBLIKOVANJE
IN FOTOGRAFIJO
LJUBLJANA

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

I01

**Raportti: NET-ENT-moduulin nykyinen
tilanne ja opetussuunnitelmaehdotus**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SŠOF

ŠKOLENJA SLOVA
ZA OBLIKOVANJE
IN FOTOGRAFIJO
V LJUBLJANI

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

IO1 - raportti:

NET-ENT-moduulin nykyinen tilanne ja opetussuunnitelmaehdotus

Kumppanikoulu: SŠOF / Suunnittelu- ja valokuvauskoulu Ljubljana

Valmistelija: Saša Vitežnik Jelen

1. Raportti yritys- ja yrittäjyyskasvatuksen nykytilanteesta

1.1 Yleistä / kumppanikoulu - SŠOF

1.1.1 Numerot lukuvuonna 2017/18

663 opiskelijaa

65 opettajaa

88 osa-aikaisia opiskelijoita

1.1.2 SŠOF: n koulutusohjelmat ja -osastot

3 koulutusohjelmaa:

- Suunnittelu
- Valokuvaus
- Taidekoulu

1.1.3 Suunnitteluohjelman organisointi

Koulutus kestää neljä vuotta ja päättyy ammatilliseen maturiteettiin.

Suunnitteluohjelma on jaettu kolmeen osastoon: tuotesuunnittelu, graafinen suunnittelu, muotisuunnittelu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SS of
SREDNJA ŠOLA
ZA OBLIKOVANJE
IN FOTOGRAFIJO
LJUBLJANA

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

	Programme units	Mandatory/ elective	Total number of hours	Number of credit points
A – General education subjects				
S1	Slovene	mandatory	476	24
S2	Foreign language	mandatory	408	20
S3	Mathematics	mandatory	374	19
S4	History	mandatory	102	5
S5	Geography	mandatory	68	3
S6	Sociology	mandatory	68	3
S7	Physics	mandatory	68	3
S8	Chemistry	mandatory	68	3
S9	Biology	mandatory	68	3
S10	Sports education	mandatory	340	14
A - Total			2040	97

	Programme units	Mandatory/ elective	Total number of hours	Number of credit points
M1	Art history	mandatory	204	10
M2	Drawing	mandatory	442	20
M3	Entrepreneurship and marketing	mandatory	68	3
M4	Art theory	elective	272	12
M5	Graphic design	elective	1021	48
M6	Presentation techniques	elective	272	12
M7	Industrial design	elective	1021	48
M8	Design and Modeling	elective	272	12
M9	Fashion design	elective	1021	48
B - Total			2007	93

Practical training out of B - total:

C - Practical training at school

	Practical training		408	17
--	--------------------	--	-----	----

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SŠOF

ŠKOLNJA ŠOLA
ZA OBLIKOVANJE
IN FOTOGRAFIJO
LJUBLJANA

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

10 YLEISIÄ KOULUTUSAINEITA (kaikki pakollisia) ja 5 ERIKOISTUMISMODUULIA (3 pakollista + 2 valinnaista)

- Tuotesuunnittelu: M1, M2, M3, M6, M7
- graafinen suunnittelu: M1, M2, M3, M4, M5
- Muotisuunnittelu: M1, M2, M3, M8, M9

AVOIN OPETUSOHJELMA (476 tuntia 4 vuodessa)

- kaikki osastot: toinen vieras kieli, matematiikka / englanti, taidehistoria, taideteoria
- Tuotesuunnittelu: muovisuunnittelu, CAD (tietokonepohjainen suunnittelu), valokuvaus
- graafinen suunnittelu: 3D-graafinen suunnittelu, 3D-animaatio, valokuvaus
- Muotisuunnittelu: digitaalinen suunnittelu, vaatteiden mallinnus, valokuvaus

KÄYTÄNNÖN KOULUTUS työnantajan kanssa (152 tuntia / 4 viikkoa 4 vuodessa)

1.2. Oppiminen yrittäjyydestä, markkinoinnista, tuotannosta SŠOF: ssa

Pakollinen ammatillinen moduuli Yrittäjyys ja markkinointi neljäntenä vuonna (68 tuntia) on hyvin myöhässä koulutusprosessissa, ja se on liian yleinen, jotta opiskelijat voivat saada ja käyttää tiedossaan työtä. Osa aiheista sisältyy ammatillisiin moduuleihin DESIGN (tuotesuunnittelu, graafinen suunnittelu ja muotisuunnittelu).

1.3. Suunnittelu kansallisessa opetussuunnitelmassa

<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2017/programi/Ssi/tehnik_oblikovanja_2011/tehnik_oblikovanja_2011.htm>

2. Suunnitelmat / ehdotukset osaamisista, joita kehitämme projektissa / moduulissa

2.1 Yrittäjämäisen asenteen ja persoonallisuuden kehittäminen

Yritteliäs ajattelutapa määritellään persoonalliseksi, joka:

Toimii viisaasti: on päättänyt saavuttaa tavoitteen, kykenee arvioimaan itsensä ja tekemiensä valintojen seuraukset, kykenee tietoisesti käyttämään resursseja, kykenee luomaan suhteita ja tekemään yhteistyötä

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

Luo luovasti: on utelias, avoin ja halukas oppimaan; kykenee löytämään uusia ideoita / ratkaisuja; kykenee ratkaisemaan ongelmia luovasti ja oppimaan virheistä; pystyy havaitsemaan ja käyttämään globaaleja mahdollisuuksia

Aloittaa rohkeasti: Ovatko itsestään motivoituneita ja riippumattomia; uskaltaa unelmoida suuria ja kunnianhimoisia ja asettaa korkeita tavoitteita; haluaa saavuttaa parhaan; uskaltaa tehdä päätöksiä ja ottaa riskejä

Vastuu ja huolehtii: Ottaa huomioon ihmiset ja ympäröivän ympäristön, toimii vastuullisesti ja selviytyy epäonnistumisesta ja epävarmuudesta
(https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/entrepreneurship/Estonia_151022.pdf)

Oppimis- / oppimisprosessin aikana oppilaamme tulisi altistaa näille käsitteille ja kannustaa toimimaan näiden periaatteiden mukaisesti.

2.2 Onnistuneen markkinointituotteen luominen (yhdistämällä kolme ohjelmaa / näkökulmaa: markkinointimoduuli, suunnittelumoduuli, tuotantomoduuli ja todellisten yritysten asiantuntijat oppimiseen / opettamiseen

Markkinointi

- opiskelijoille tiedottaminen markkinoinnista (asiantuntijoiden)
- tapaustutkimuksia
- yksinkertaiset markkinatutkimukset
- ensimmäisten opiskelijoiden ideoiden arvioinnit tuoteryhmistä ja asiantuntijoista
- yhteydet muihin opiskelijoihin
- tuotteen tuotenimen valitseminen

Suunnittelu

- tuote- ja graafisen suunnittelun opetus / oppimisprosessi, joka on tavallista SŠOF: ssa (ryhmissä enintään 16 opiskelijaa)
- tuotemerkin graafinen suunnittelu
- tuotteen pakkauksen suunnittelu (laatikko ...)
- pakkausten graafinen suunnittelu
- tuotteen valokuvat
- myynninedistäminen (mainonta) - painetun median ja webin osalta

Tuotanto

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SSof
SREDNJA ŠOLA
ZA OBLIKOVANJE
IN FOTOGRAFIJO
LJUBLJANA

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

- koulussa tehdyt prototyypit
- pienten valittujen tuotteiden tuotannon suunnittelu
- oppiminen aineistosta ja teknologiasta koulun ulkopuolella - opettajilta ja asiantuntijoilta
- pienet sarjat, jotka toteutetaan koulun ulkopuolella

3. Ehdotuksia opetus- ja oppimismenetelmistä

Suunnittelumoduuli

Kuten suunnittelun opetus- ja oppimismenetelmissä on tavallista, on käytettävä ongelmanratkaisumenetelmää - ryhmissä työskentelevien opiskelijoiden kanssa (enintään 16 opiskelijaa).

Suunnitteluprosessissa opiskelijoiden tulisi myös pitää mielessä markkinointi- ja sarjatuotantomahdollisuuksia.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

29.11.2017

IO1

Raportti: NET-ENT-moduulin nykyinen tilanne ja opetussuunnitelmaehdotus

IO1 – Raportti: nykytilanne ja koulutuskokonaisuuden ehdotus NET-ENT-moduuliin

Partneri: _____ Haaga-Helia ammattikorkeakoulu _____

Valmistelijat: _____ Päivi Williams ja Sonja Kuosmanen _____

1. Raportti nykyisen yrittäjyyskoulutuksen tilasta

A) Partnerikorkeakoulussa: Haaga-Helia amk

Haaga-Helia on liiketalouden korkeakoulu, ja yrittäjyys on yksi sen ydinosaamisalueista. Jokainen haaga-helialainen opiskelija suorittaa ainakin yhden yrittäjyyskurssin opintojensa aikana. Yrittäjyys on myös yksi valittavissa olevista erikoistumispoluista.

Vuonna 2012 Haaga-Helia perusti StartUp Schoolin tarjotakseen liiketoimintaidean omaaville opiskelijoille käytännönläheisiä opintoja yrityksen perustamiseen tai olemassa olevan yrityksen kasvun edistämiseen. StartUp Schoolin tapahtumat ja opinnot ovat ilmaisia ja vapaasti Haaga-Helian opiskelijoiden valittavissa.

StartUp Schoolissa opiskelijat voivat kehittää tulevaisuuden työelämätaitoja, tunnistaa omia vahvuuksia ja osaamistaan ja luoda ja kehittää liiketoimintaideaansa ja yritystään. Opiskelijoille on tarjolla henkilökohtaista coachausta kun heidän ideansa on valmis toteutettavaksi. StartUp School on siis enemmän yhteisö kuin opetusohjelma. Haaga-Helian opiskelijat voivat myös suorittaa pakolliset harjoittelunsa työskentelemällä omalle yritykselleen.

B) Kansallisessa opetusohjelmassa: Suomalainen konteksti

Opetus- ja kulttuuriministeriö Suomessa tukee aktiivisesti yrittäjyyskoulutusta ja on luonut suositukset kaikille koulutustasoille, jotta kaikilla oppijoilla on väylä yrittäjyyskoulutukseen. Yrittäjyyskasvatus on siis huomioitu kansallisella strategisella tasolla. Resurseja on allokoitu sen toteuttamiseen ja arviointia toimenpiteiden onnistumisesta toteutetaan vuosittain.

Yrittäjyyskoulutus ja työelämätaidot on integroitu kaikkiin kouluaineisiin suomalaisessa peruskoulutuksessa. Peruskoulun oppilaat voivat harjoitella erilaisia ammatteja erilaisissa simuloituissa oppimisympäristöissä (mm. Me & My City –aloite Espoossa). Yläasteen opiskelijat suorittavat myös yhden viikon tutustumisjakson työelämään opinto-ohjelman osana. Toisen asteen koulut tekevät yhteistyötä yrityselämän ja yritysten kanssa ja tarjoavat monia kursseja ja tapoja kokea työelämää ja yrittäjyyttä. Tietyt toisen asteen oppilaitokset myös painottavat erityisesti yrittäjyyttä.

Opettajien pätevyys varmistetaan erilaisten toimenpiteiden kautta: opettajat saavat koulutusta yrittäjyyden ja yrittäjämäisen asenteen edistämiseksi. Opettajat saavat

myös vuosittain erilaisia tilaisuuksia koulutukseen yrittäjyyden aiheista sekä mahdollisuuksia joustavaan ja jatkuvaan verkostoitumiseen.

Kokeilua tuetaan ja vahvistetaan sekä yksilöiden että organisaatioiden tasolla ja monipuolisia oppimisympäristöjä tarjotaan oppimisen tueksi. Tähän sisältyvät muun muassa oikeat asiakaspalvelutilanteet, ja digitaalisia ja pelillistämisen keinoja käytetään oppimisympäristöissä.

Korkeakoulutuksessa yrittäjyysopinnot on sisällytetty opinto-ohjelmiin ja opiskelijoilla on pakollinen harjoittelujakso opintojensa aikana. Opiskelijaprojektit ja aiemman osaamisen tunnistaminen ovat joitakin keinoja joilla oppiminen yhdistetään työelämään.

2. Ehdotus kompetensseiksi joita kehitetään hankkeessa/moduulissa:

A) Yrittäjämäisen asenteen ja persoonallisuuden kehittäminen

StartUp School on tunnistanut seuraavat kompetenssit keskeisiksi yrittäjyyden näkökulmasta:

- Yrittäjämäinen asenne: opiskelija suhtautuu optimistisesti mahdollisuuksiin ja on valmis ottamaan riskejä ja kohtaamaan vastoinkäymisiä.
- Itsetuntemus ja itsensä johtamisen taidot: opiskelijan on otettava vastuu omasta toiminnastaan ja tehtävä päätöksiä itsenäisesti.
- Verkostoitumis- ja viestintätaitoisuus.
- Liiketoimintaosaaminen, mukaan lukien myynti ja markkinointi, rahoitus ja suunnittelu.

B) Kuinka luoda menestyvä markkinointituote (yhdistäen näkökulmat kolmelta alalta

- Markkinoinnin moduuli
- Designin moduuli
- Tuotannon moduuli

ja osallistaen työelämän asiantuntijoita oppimus- ja opetusprosessiin

Hankkeen toimenpiteet mahdollistavat hankekumppaneille mahdollisuuden kokeilla taitoja ja keinoja joilla markkinakelpoinen tuote voidaan toteuttaa. Eri taustoista (markkinointi, design ja tuotanto) tulevien opiskelijoiden tulisi päästä yhteen liiketoimintaidean ja/tai tuotteen suunnittelu- ja luontiprosessin aikana jakamaan osaamistaan ja näkökulmiaan eri aloilta, jolloin syntyy keskinäistä oppimista ja ymmärrystä.

3. Ehdotuksia opetukseen ja käytettävään metodologiaan

NET-ENT-moduuliin osallistuvia opettajia tulisi kannustaa käyttämään coaching-metodeja opetuksessaan osallistuvien opiskelijoiden kanssa (perustuen opettajakoulutukseen, joka luotiin Erasmus+-hanke E-DECO:ssa). Coaching-kompetenssit opettajille/kouluttajille sisältävät coaching-taitoja (opettajan rooli coachina, digitaalisten työkalujen valinta ja käyttö, ja itsensä kehittämiseen

sitoutuminen), e-oppimisympäristöjen ja digitaalisten työkalujen sisällyttäminen opetukseen (mukaan lukien pelillistäminen), ja yrittäjyys (mukaan lukien yrittäjyystaidot ja asenne, oma intohimo, verkostoituminen ja itsetunnon taidot).

Haaga-Helia järjestää viiden päivän koulutuskokonaisuuden hankepartnereiden opettajille. Tämä koulutus tarjoaa tarvittavan osaamisen osallistuville opettajille kumppanimaista.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

IO1 NET-ENT

Nykyinen tilanne yritys- ja
yrittäjyyskoulutuksessa

1. Yrittäjyysosaaminen ja osaamisen kehittäminen ESPANJA

Koulutusta koskevassa kansallisessa perussäädöksessä (Ley Orgánica de Educación - 2006) mainitaan tarve edistää yrittäjähengettä Espanjan koulutusjärjestelmässä, myös ammatillisessa koulutuksessa, vaikka yrittäjähenkisyyden sisällyttäminen on ollut jo useiden vuosien ajan noussut eurooppalaisista aloitteista (esimerkiksi Lissabonin strategia 2000 ja myöhemmin Oslon Agenda 2006)¹. Monia koulutuksen yrittäjyysohjelmia otettiin käyttöön tänä aikana, kuten Astnalian Valnalon Educa -hanke², jonka tavoitteena on luoda yrittäjähenkisyyden ja kapasiteetin ketju (aina alusta alkaen ammatilliseen koulutukseen ja yliopistotasoon) koulutuksessa.

EU:n komissio kiitti yrittäjyyden aktiivista sisällyttämistä Espanjan kansalliseen lainsäädäntöön ja käytäntöön sekä monia muita parhaita käytäntöjä, jotka voitaisiin siirtää muille EU:n jäsenvaltioille, ja rohkaisi kansallista pk-yritysten julkista julkaisua (www.ipyme.org) laatimaan yrittäjyyskasvatuksen parhaat käytännöt kussakin autonomisella alueella vuonna 2010³. Koko maassa kerätyt 128 käytäntöä kuvaavat sekä valtion että alueellisen hallintotapoja. Rahoitetut ohjelmat sekä yksittäiset keskipohjaiset ja jopa yksityissektorin aloitteet kaikille koulutusaloille, kuten edellä mainittu Valnalonin ohjelma.

Nykyinen valtiollinen ammatillisen koulutuksen verkko Espanjassa (todofp)⁴ osoittaa, että ammatillisen koulutuksen jatkuvaa innovointia tarvitaan yhä suuremman yrittäjähengen saavuttamiseksi. Sen lisäksi, että Espanjan oppisopimusohjelmien kehittämisessä pyritään kehittämään innovaatioita, jotta voidaan parantaa erityistä ja monialaista osaamisen kehittämistä, tässä kertomuksessa esitetyt tiedot selittävät erityisiä yrittäjyysohjelmia ja aloitteita, jotka on kehitetty Baskimaalla (jotka muistuttavat muiden autonomisten alueiden aloitteita). Tämän raportin viimeisessä osassa tarkastellaan, miten metodologinen innovaatio edistää myös yrittäjyyttä.

1.1 Yrittäjyyden osaamisen kehittäminen - BASKIMAA

¹ Espanja sisälsi aluksi ”yrittäjähengen” edistämisen perusosaamisena, joka saatiin koulutuksesta LOCE 23.12.2002 - Koulutuksen laatua koskeva orgaaninen laki Lissabonin strategian jälkeen. Tämä toteutettiin LOE 2/2006 03.05.2006 (Koulutuksen orgaaninen laki. 40 artiklan h kohdassa) määritellään ammatillisen koulutuksen valmiuksien kehittäminen yrittäjähengen vahvistamiseksi yrittäjyyden ja aloitteiden toteuttamiseksi. ...afianzar el espíritu emprendedor para el desempeño de actividades e iniciativas empresariales

² Käy Valnalonin teknisen kaupungin web-sivustolla: <http://www.valnaloneduca.com>. Valnalonin aloite on suunnattu kaikille koulutuksen aloille ja vanhemmille yrittäjyyden kulttuurisen muutoksen herättämiseksi. Baskimaan ammatillisen koulutuksen innovaatiotoimisto (TKNIKA, joka on perustettu asetuksella 39/2005) hankki VALNALONin kehittämän EJE:n yrittäjyyskasvatuksen ohjelman käyttöoikeudet.

³ Ministerio de Industria, Turismo y Comercio (Junio de 2010) *El fomento de la iniciativa emprendedora en el sistema educativo en España* / Espanjan hallitus (2010). Yrittäjyysaloitteen edistäminen Espanjan koulutusjärjestelmässä: <http://www.ipyme.org/publicaciones/fomentoiniciativaemprendedora.pdf>

⁴ Katso <http://www.todofp.es/profesores/formacion-innovacion/emprendimiento-en-fp/formacion-emprender.html>

Tässä raportissa keskitytään erityisesti sellaisiin ohjelmiin, joita kehitetään ja joita nykyisin edistetään ammatillisessa koulutuksessa Baskimaassa, jossa Politeknika Txorierri sijaitsee. Ipyme-raportti 2010 (kuten edellä mainittiin) kerää alueen yritystoiminnan parhaita käytäntöjä koskevia ohjelmia. Joitakin edistävät alueen koulutusosasto ja ammatillisen koulutuksen varaministeriö, joitakin paikalliset maakunnat ja jotkut paikalliset kehittämisvirastot paikallis- ja kuntatasolla:

- **HASI eta HAZI** (Gipuzkoanin aluehallitus) vuodesta 2005 - nykypäivään (ensimmäisen ja jatkona myös toisen asteen, A-tasolle / ylioppilaalle ja ammatilliselle koulutukselle). Keskiasteen (12–14-vuotiaat) opiskelijat kokevat useita dynaamisia oppimiskokonaisuuksia ja käsittelevät tosielämän ”tapauksen”, joka parantaa luokkansa fyysisiä ja organisatorisia olosuhteita sekä muita asiaan liittyviä opetussuunnitelmaprojekteja. A-tasolla ja ammatillisen koulutuksen hankkeissa suunnitellaan yksinomaan opetussuunnitelman haasteita ja ne sisältyvät myös ammatilliseen koulutukseen liittyvissä moduuleissa
- **TAVOITETUT KOMPETENSSIT**, joita kehitetään (12-14): yhteistyö, keskustelu taidoista, itsetunto, oppimisen ja muutoksen suuntautuminen, itsekuri, kyky ratkaista konflikteja ja tarkkuutta. 16–18-vuotiailla pyritään kehittämään myös tahdonvoimaa, pysyvyyttä, epäonnistumista ja itsensä voittamista
- **KOSMODISEA** (Gipuzkoan Regional Govt.) Vuodesta 2006: yrittäjähengen kehittäminen kaikilla koulutustasoilla pelin, digitaalisen, teknologisen ja tieteellisen innovaation avulla jne.). Wikin, blogien, äänen muokkaustyökalujen, videon ja kuvan, simulaattoreiden, webquest (kosmoquest) menetelmien ja muiden käyttö...
- **GAZE** (*baski Gazte Ekinzale* - nuori yrittäjä) vuodesta 2008: ohjelma, jolla edistetään **johtajuutta ja yrittäjyysarvoja korkeakouluopiskelijoiden keskuudessa**. Baskimaan kolme suurinta yliopistoa (UPV, Deusto & Mondragón), TECNUN ja **korkean tason ammatilliset oppilaat** TKNIKAN kautta (ks. jäljempänä) osallistuvat mahdollisimman laajaan yrittäjyyden soveltamiseen. Tärkein ajatus on luoda yhteyksiä ja luoda erilaisia yhteisöjä, jotta niistä tulisi aktiivisia kansalaisia, jotka kykenevät osallistumaan potentiaaliin laajempaan maailmaan.

EDISTÄVÄT TIETOJA JA TOIMINNOT

- Kyky pohtia, luoda ja löytää riskinarvioinnin eri tasoilla
- Edistetään yrittäjyyden ja nuorten johtamien aloitteiden korostamia sosiaalisia muutoksia

- Sisäistetään ajatus oppimisyhteisöjen ideoiden luomisesta, ehdottamisesta ja toteuttamisesta sisäisellä tasolla.

Ohjelma on kehitetty kuudella pääalueella: 1) Diagnoosi. 2) Lisää tietoisuutta. 3) Ohjelman tekeminen 4) Viestintä ja levitys 5) Kansainvälistyminen 6) Hallinto ja seuranta Alueelliset investointipankit, kuten Laboral Kutxa, BBK y Caja Vital, tukevat näitä yrittäjyysaloitteita tarjoamalla palkintorahoja ja tekemällä sopimuksia keskuksen johtajien kanssa tarjoamaan lainoja virtuaalisten yritysten perustamiseen.

Muita aloitteita toteuttavat paikalliset kehitysvirastot:

- **Ender Aprender a Emprender (LAN EKINTZA):** Opi yrittäjäksi – Bilbaossa toimiva tukitoimisto yrittäjille
- **GARAPEN Imagina tu Empresa:** Kuvittele yrityksesi - Garapen on Baskimaan kehitystoimisto ry

2.1.1. Yrittäjyysaloitteet BASKIMAAN ammatillisessa koulutuksessa

Baskimaan opetusministeriö, jolla on ammatillisen koulutuksen varaministeriö ja muut sidosryhmät, kuten paikalliset hallinto- ja säästöpankit, ovat tukeneet ja edistäneet yrittäjyyttä aktiivisesti alueen ammatillisessa koulutuksessa kymmenen vuoden ajan.

Tavoitteena on tukea Baskimaan yhteiskunnallista ja taloudellista kehitystä "yrittämällä" yrittäjähenkeä ammatillisen koulutuksen opiskelijoille ja auttaakseen heitä kehittämään ajatuksiaan. Seuraavassa ovat tärkeimmät virastot ja ohjelmat, joita Baskimaan ammatillisessa koulutuksessa on tällä hetkellä toteutettu.

TKNIKA - Baskimaan julkisen innovaatiotoimisto ammatillisen koulutuksen alalla

Baskimaan innovaatiotoimisto ammatillisen koulutuksen alalla (perustettu vuonna 2005) on ollut ohjaava ja tukeva vaikutus Baskimaan ammatillisen koulutuksen innovointiin liittyvissä asioissa, mukaan lukien yrittäjyys- ja metodologiset innovaatiot. TKNIKA:n kehittämät ja tukemat tärkeimmät ohjelmat ammatillisen koulutuksen alueella ovat:

EKINGUNE <http://ekingune.tknika.eus/> EKINGUNE jonka verkkosivu on saatavilla englanniksi, keskittyy kahteen pääohjelmaan:

- o **IKASENPRESA** (oppimisyrietykset) kasvattaa yrittäjyyskulttuuria ammatillisen koulutuksen keskuksissa. Oppimisyrietyksillä edistetään VET **EIE** -moduulin (ks. alla) kautta, jonka toteuttavat kaikki ensimmäisen vuoden opiskelijat. Opiskelija työskentelee opetussuunnitelmissa ja harjoittaa yrittäjähenkisyyttä suunnittelemalla kaupallisen ajatuksen ja oppimalla yrityksen perustaitoja.

- **URRATSBAT** on ammatillisen koulutuksen keskuksista johtuva yrittäjyyden pääakseli (toinen / viimeinen vuosi ja entiset opiskelijat). Se tukee todellisten käynnistyksen käytännön luomista. **UrratSarea** (Urratsbat-yhtiön aloitteiden verkosto) tarjoaa jatkuvaa tukea Urratsbat-yrityksille. Urratsbat tarjoaa neuvontaa ja valmennusta sekä fyysistä tilaa (varustettu ammatillisen tai teknisen työpajan tilalla ammatillisen koulutuksen keskuksen kehittämiseksi - liikeidean prototyyppi).

Näitä aloitteita tukee tällä hetkellä TKNIKA:

- **MAE** Metodología de Acompañamiento al Emprendizaje (Yrittäjyyden liitännäismenetelmä) kouluttaa Baskimaan ammatillista koulutusta yrittäjinä URRATSBAT-valmentajina
- **IKASENPRESA**-messut: Vuosittain helmikuussa järjestetään Ikasenpresan messu- ja palkintotilaisuus. Vuoden 2018 painos pidetään 1. helmikuuta 2017 yrityksen mukana. Tällä hetkellä 73 oppilaitosta on 73 ammatillisen koulutuksen keskuksessa, joissa on mukana noin 4 000 opiskelijaa ja 170 opettajaa.
- **Urratsbatin** markkinapaikka: Urratsbat-markkinapaikan ensimmäinen painos pidettiin toukokuussa 2017 Durangon näyttelykeskuksessa. Sen tarkoituksena oli esitellä yrityksiä jakamaan tuotteitaan ja palveluitaan sekä osoittaa opiskelijoille, mitä toiset tai entiset opiskelijat voivat saavuttaa itsensä tavoin. Yli 3 päivän messuilla järjestettiin 39 yritystä.
Markkinapaikka järjesti seminaareja tuotemerkestä, rahoitusmalleista ja mahdollisti yhteyden alueellisten liike-elämän enkeleihin, rahoituslaitoksiin, sijoitusryhmiin ja muihin tärkeimpiin alueellisiin yritysalueisiin.
- Tapaamiset ja palkinnot: **Urratsbatin** vuosipalkinnot kesäkuussa palkitsevat 2500 euroa parhaalle yritykselle neljällä maahantuontialueella: teollisuus-, teknologia-, sosiaalinen ja innovatiivisin. Vuonna 2017 Politeknika Txorierrin Urratsbat-yhtiö (Argieskema S.S Coop. - teollisen ennaltaehkäisyn palvelu) sai palkinnon parhaasta teknologisesta käynnistyksestä.
- Ammatillisen koulutuksen keskuksen **ammatillisen ohjauksen ja työvoimapalvelujen kehittäminen** ammatillisissa oppilaitoksissa edistää myös yrittäjähänkeä. Yhteistyössä muiden osastojen kanssa. ja palvelut, joita ne edistävät ja tarjoavat tietoa itsenäisen ammatinharjoittamisen mahdollisuudesta ja tukipalvelusta.

2.1.2 Yrittäjyys Politeknika Txorierrissa

Yrittäjyys opetussuunnitelmissa

Kaikissa ammatillisessa koulutuksessa on kaksi pakollista ammatillista koulutusta, jotka edistävät yrittäjähenkisyyttä, kehitystä ja osaamista.

- **Empresa e Iniciativa Empresarial** (Yrittäjyys ja yrittäjyys -hanke 60t.) Kaikki⁵ ensimmäisen vuoden opiskelijat osallistuvat 60 tunnin moduuliin. Moduulissa opiskelijat työskentelevät **haastepohjaisten käytännön hankkeiden** kanssa monialaisissa ryhmissä. Tätä moduulia opetetaan käyttäen Ikasenpresan menetelmää (katso edellä), jossa opiskelijat luovat "virtuaalisen yrityksen" oppimisvälineenä. Tavoitteena on tarjota opiskelijoille peruskokemus ja luottamus yrityksen perustamiseen ja johtamiseen, itsenäisen työllistymismahdollisuuden tuntemiseen, yritysten sosiaaliseen vastuuseen, yrittäjähenkettä, innovaatioita ja luovaa ajattelua.

- **FOL** (työpaikkasuuntautumismoduuli 60h.) Tämä poikittainen moduuli, jonka tarkoituksena on valmistaa opiskelijoita todellisiin työpaikan skenaarioihin, sisältää 8 tuntia keskittymistä yrittäjyyteen ja itsenäiseen ammatinharjoittamiseen.

- **Módulo Profesional de Proyecto** (Professional Project Module) Tämä hanke toteutetaan pakollisen FCT: n (työharjoittelumoduulin harjoittelu) aikana opiskelijan koulutusohjelman lopussa. Sen tavoitteena on integroida kaikki tietyn kurssiohjelman valmiudet ja tietämys (kaikki alan tekniset ja organisatoriset muuttujat). Se seuraa PBL-muotoa, jossa opiskelijan on tehtävä yhteistyötä todellisen yrityksen / prosessin / tuotteen haasteen ratkaisemiseksi.

Hanketta valmisteltaessa opiskelijat suorittavat opintojensa aikana useita PBL-hankkeita, jotka voivat olla yhden tai useamman seuraavista muodoista: prosessin tai tuotteen käynnistäminen, tutkimushanke, yrityksen perustaminen tai kriittinen analyysi tutkimukset (bibliografinen päivitys) tai ammattialan kehittäminen jne.... Hankkeen valmistelu edellyttää metodologista innovointia ja luovuutta luokahuoneessa.

Itsenäistä työllistymistä käsittelevät seminaarit antavat myös paikalliset yrittäjäjärjestöt ja yritykset kaikille ammattiopiskelijoille ensimmäisen lukuvuoden aikana.

2.1.3 Yrittäjyysohjelmien tukeminen

Yrittäjyyttä kannustetaan myös Politeknika Txorierrri (joka on alueen muiden korkeakoulujen edustaja) osallistumalla täydentävien yhdistysten tukemiin ohjelmiin, joista osa on jo kuvattu yksityiskohtaisesti kohdassa 2.1.1. Opiskelijat saavat myös inspiraatiota ja tukea eri paikallisvirastoilta.

⁵ EIE-moduuli luotiin vuoden 2009 LOE-koulutuslakiin ja on säilytetty viimeisimmässä koulutus uudistuksessa LOMCE (2013). Baskimaan työministeriö on mukana EIE: n koulutustarjonnassa.

- **Urratsarea:** Baskimaan urratsbat tarkoittaa kirjaimellisesti siemeniä tai kuumavesialustaa. Txorierrin kaikki viime vuoden opiskelijat saavat puhetta yrittäjyydestä pätevistä Urratsbatin koulutetuista asiantuntijoista verkostossa. Jos he osoittavat kiinnostusta (joko haluavat seurata edellisen vuoden aikana kehitettyä ikasenpresan (virtuaalisen yrityksen) ideaa tai he haluavat tutustua uuteen ideaan), he saavat ensimmäistä valmennusta ja 16 tunnin opetusta virallisen paikallisen yrityksen asiantuntija. He työskentelevät ennalta hankkeen kanssa nimitetyn tutorin ja ulkoisen konsultin kanssa **Gaztenpresa-säätiöstä**⁶, joka auttaa yrittäjää tekemään elinkelpoisuussuunnitelmia. Koulusta tulee yrityshautomo, ja se tarjoaa mahdollisuuksia tai teknisiä resursseja. Urratsbat-ohjelmaa ohjataan ja tarjotaan myös entisille opiskelijoille tai opiskelijoille osaaikaisesti
- **Worklan**⁷: Worklan on yhdistys, joka koostuu viidestä ammatillisen koulutuksen keskuksista HETEL-verkostosta Suur-Bilbaon alueella joka edistää **yhteistyöyritysten luomista** opiskelijoiden ja entisten opiskelijoiden keskuudessa. Yhdistyspäällikkö Belén Varela puhuu Txorierrissa säännöllisesti keskustelemaan ja edistämään itsenäisen ammatinharjoittamisen ja osuuskunnan perustamisen mahdollisuutta. Yhdistys seuraa myös yrittäjiä teknisen tuen ja rahoituksen hankinnassa, elinkelpoisuussuunnitelmien tekemisessä, tilojen löytämisessä jne.

- **BEAZ**⁸ Toinen paikallinen julkisesti rahoitettu organisaatio, jonka tavoitteena on edistää innovatiivista yrittäjyyttä Bizkaian maakunnassa, jossa Txorierrri sijaitsee, antaa myös seminaareja ja tukee Txorierrin opiskelijoiden (alle 35-vuotiaiden nuorten yrittäjien) tekemiä korkean lisäarvon hankkeita, kuten Argieskema SA Coop. Urratsbat-teknologiapalkinnon voittaja.
- **Entrepreneurial Day** (May) Koulu järjestää vuosittain tapahtuman yrittäjyyden edistämiseksi opiskelijoiden keskuudessa. Järjestetään erilaisia toimintoja, kuten entisten opiskelijoiden, yrittäjien, pelien, tietokilpailujen, parhaiden liikeideoiden palkintojen...

⁶ Katso <https://gaztenpresa.org/es/> Gaztenpresan säätiötä johtaa alueellinen säästöpankki Laboral Kutza nuorille yrittäjille Baskimaassa ja Navarrassa, ja tuki 386 yrityksen perustamista vuonna 2016.

⁷ Katso http://www.work-lan.com/p/presentacion_2.html

⁸ Katso https://beaz.bizkaia.eus/index.php?option=com_content&view=article&id=28&Itemid=212&lang=en

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

Institutionaaliset **itsenäiset työkurssit**: Txorierrri isännöi vuosittain 60 tunnin kurssin, jota rahoittaa Basque Govt. rahoitetaan Euroopan sosiaalirahastosta. Se on suunnattu 12 henkilölle, joilla on liikeidea tai asenne liiketoiminnan kehittämiseen. Kurssi kattaa tärkeimmät osaamisalat. Lanbide on Baskimaan työvoimapalvelu, joka vastaa järjestämisestä ja kurssien toimittamisesta.

DIRULAGUNTZAILEAK / SUBVENCIONADO POR:

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

ENPLEGU ETA GIZARTE
GAETAKO SAILA
DEPARTAMENTO DE EMPLEO Y
ASUNTOS SOCIALES

EUROPAKO ELKARTEA
UNION EUROPEA

Europako Fondo Soziala
Fondo Social Europeo

Pienen ja keskisuuren korkeakoulun poliittisten yritysten Txorierrin liiketoiminnan luomisen tuloksia kuvataan rohkaisevina. Kolme yritystä on perustettu vuodesta 2007 ja useat muut ovat tällä hetkellä URRATSBAT-ohjelmassa. Luotujen yritysten tyyppi on monipuolinen; on järjestetty tapahtumien järjestely, ympäristöopetus, fysioterapiakeskus, aurinkopaneelin asennus, kemiallinen viinianalyysi, leipomo, koristeellinen ilmapallo-järjestely, toimituspalvelut sekä digitaalitekniologia ja mekaaninen suunnitteluyritys.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OF GLASGOW
COLLEGE

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

IO1

**Raportti: NET-ENT-moduulin nykyinen
tilanne ja opetussuunnitelmaehdotus**

IO1 – Raportti: NET-ENT-moduulin nykyinen tilanne ja opetussuunnitelmaehdotus

Partneri: City of Glasgow College
Valmistellut: James Wilson

1. Raportti yritysten ja yrittäjyyskoulutuksen nykyisestä tilanteesta

A) Partnerikoulussa

Glasgow City College on Skotlannin suurin ja monipuolisin korkeakoulu. Sitä pidetään uraauurtavana monien korkeakoulujen fuusioiden onnistumiselle, yhdistäen neljän erikoisoppilaitoksen rikkauden ja historiallisen perinnön merenkulku-, kauppaa-, rakennus-, painatus- ja catering-opetussuunnitelmissa.

Olemme ylpeitä historiallisista teollisuusyhteistyksistämme ja arvostamme mainettamme ammattitaidon kehittämisessä nykyaikaiselle teollisuudelle monien erikoisalojen ja 50 kansainvälisen kumppanimme kanssa. Historiamme on peräisin monelta sukupolvelta. Kaupunki tarjoaa laajan valikoiman koulutus-, teknisiä ja koulutusmahdollisuuksia tasoilla, jotka vaihtelevat yksittäisistä kursseista korkeampiin kansallisiin tutkintoihin ja tutkinto-ohjelmiin yhdessä korkeakoulukumppaniemme kanssa.

Mahdollisuuksia opiskeluun on tarjolla tasolla, joka kannustaa menestykseen ja etenemiseen, jolloin opiskelijat voivat saavuttaa täyden potentiaalinsa. Korkeakoulu tarjoaa noin 2000 kurssia kuudessa tiedekunnassa:

- Liiketoiminta
- Vapaa-aika ja elämäntapa
- Rakennus, tekniikka ja energia
- Koulutus ja yhteiskunta
- Merenkulun opinnot
- Luovat toimialat

Sitoudumme antamaan oppimisen kukoistavan alan johtavien oppimis- ja opetusmenetelmien sekä maailmanluokan laitteiden inspiraation, huippuosaamisen ja innovoinnin avulla. Ainutlaatuinen Industry Academy -mallimme kanavoi opetussuunnitelmamme ja henkilöstön osaamisen, joka yhteistyössä alan kumppaneiden kanssa vastaa opiskelijoiden taitoja työnantajien tarpeisiin. Tämän seurauksena opiskelijat valmistuvat teollisuudelle tärkeiden taitojen ja arvokkaiden pätevyysien kanssa.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OF GLASGOW
COLLEGE

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

Yliopiston kaksoissijainti Super College-kampus aloitti toimintansa vuonna 2016 ja edustaa 228 miljoonan punnan investointeja korkea-asteen koulutukseen Glasgow'lle, Skotlannille ja sen jälkeen. Tämä on Euroopan suurin yksittäinen korkeakoulukehitys, joka on suunniteltu huolellisesti tarjoamaan uusimmat tilat ja erinomaiset mahdollisuudet opiskelijoille.

Arvomme ymmärtävät yrittäjyyden merkityksen laajemmassa yritys ympäristössä

- Yksilö
- Tasa-arvo, monimuotoisuus ja osallisuus
- Rehellisyys, rehellisyys ja avoimuus
- huippuosaaminen ja saavutukset
- kumppanuus
- Innovaatio ja yritys

Yritystoimintaa ja yrittäjyyttä ei mitata järjestelmällisesti koko opetussuunnitelmassamme. On olemassa kaksi korkean profiilin välittäjää, jotka heijastavat tällaisen kehityksen merkitystä: nämä ovat vuosittainen yrityskilpailu, jossa nykyiset opiskelijat voivat käyttää varoja liiketoiminnan kehittämiseen; ja uusi innovaatio- ja yritystoiminnan käynnistämistila, yrityshautomo nykyisille opiskelijoille ja viimeaikaisille alumnille.

Kahden viime vuoden aikana viisitoista opiskelijaa on jakanut 40 000 punnan rahoituksen ja yli sata on hyötynyt räätälöidystä koulutuksesta, jotta he voivat käynnistää kunnianhimoisia tavoitteitaan osana vuotuista kilpailua.

Innovaatio- ja yritystoiminnan aloittamistila on tällä hetkellä perusta 12 uudelle yritykselle. Korkeakoulu on määritellyt tämän säännöksen laajentumisalaksi ja katalysaattorirahoitusta on myönnetty tarjouksen kehittämiseksi ja osallistumaan useampien opiskelijoiden ja heidän opettajiensa kanssa. Aloituspaiikka on myös perusta kansallisille tukiorganisaatioille, kuten Bridge2Business ja Business Gateway (katso alla).

Suurin osa yliopiston toiminnasta on sertifioitu Skotlannin pätevyysviranomaisella, jonka kanssa monet henkilöstömme työskentelevät kansallisten tutkintojen, kuten kansallisten todistusten ja korkeampien kansallisten todistusten ja tutkintotodistusten kehittämisessä ja laadunvarmistuksessa. Työskentelemme yhteistyössä useiden yliopiston kumppaneiden kanssa tarjoamaan tiettyjä asteita.

Kuten odottaisi tämän asteikon istunnossa, on monenlaisia yrittäjyysaktiviteetteja kuin oppimisen kokemus. Opiskelijat markkinoivat markkinointikarttoja. Catering-opiskelijat tarjoavat ammattitason ruokapalveluja. Terveys- ja kauneusopiskelijat tarjoavat myös ammattitaitoista palvelua henkilöstölle ja suurelle yleisölle.

Luovan teollisuuden aloilla, joilla pienet ja keskisuuret yritykset ovat normi, opiskelijaryhmät luovat ja myyvät omia tuotteitaan, tekevät tiivistä yhteistyötä työnantajien kanssa live-alushousuissa, näyttelynäyttelyissä ja live-tapahtumissa sekä koordinoivat Creative Cityn kolmen viikon pituisen festivaali ja luova esitys. Suunnittele käsityöt, kuten korut, taide-lasi ja huonekalut, luonnollisesti kohti yrittäjyyttä, jota ohjaavat sekä yksittäiset opiskelijat että muodollisempi opetussuunnitelma. Työskentelemme yhteistyössä työnantajien kanssa, jotka tarjoavat työkokemusmahdollisuuksia sekä ohjaavat yksittäisten opiskelijoiden kehitystä eri tieteenaloilla.

On viisi yksittäistä yritysyritystä, jotka toteutetaan yhdeksässä kurssissa, mukaan lukien: NC-liiketoiminta, yritystoiminta; HND: n mainonta ja suhdetoiminta, henkilökohtainen yritysosaaminen; NQ Personal and Social Development, siirtymät: sosiaalinen yritys; HND-radio ja media ja viestintä, luovia toimialoja: yritystoiminta.

Yksiköt ovat:

- Yritystoiminta
- Henkilökohtaiset yritystaidot
- Henkilökohtainen saavutus: Yritys
- Sosiaalinen yrittäjyys
- Luovat alat: Yritystoiminta

Yritystoiminnan tulokset ovat yhdenmukaisia eri tasoilla:

1. Suunnittele ja järjestä yritystoiminta suhteessa henkilökohtaisiin kehitystavoitteisiin.
2. Ota johtava rooli yritystoiminnan toteuttamisessa.
3. Aloittamaan ja ylläpitämään työsuhteita yritystoiminnan analysoinnissa, suunnittelussa ja toteutuksessa.
4. Arvioi yritystoiminnan kautta saatujen tietojen ja taitojen panosta omaan henkilökohtaiseen, sosiaaliseen ja ammatilliseen kehitykseen.

Palkittu Industry Academy Model keskittyy muun muassa työnantajan sitoutumiseen, työkokemukseen, mentorointiin. Se on tarjonnut kykyä kehittää uusia ideoita, kuten yritys kilpailun sekä yritystoiminnan ja innovoinnin aloituspaikan.

B) Kansallisissa opetussuunnitelmissa

Skotlannin hallitus tunnustaa, että yrittäjyys ja yrittäjyys ovat taloudellisen menestyksen perusta. Tämä on esimerkki "Scotland Can Do" -aloitteesta; yhteinen aikomus tulla maailman johtavaksi yrittäjyys- ja innovatiiviseksi kansaksi: CAN DO -paikka yrityksille.

Skotlannin hallitus rahoittaa koulutusta useilla mekanismeilla, jotka vastaavat sovittuja poliittisia painopisteitä. Paikalliset viranomaiset rahoittavat varhaisia vuosia ja kouluja

Scottish Funding Council (SFC) rahoittaa:

- College-alueita
- yliopistoja
- Skotlannin taitojen kehittämistä (SDS), joka vastaa taitojen investointisuunnitelmista ja työharjoittelusta

CAN DO:n kunnianhimoa tukee Scottish Edge -ohjelmaa käyttävä kaupallinen organisaatio, kuten Scotland Edge -ohjelma, edustavat elimet, kuten pienyritysten kauppakamari, ja julkisesti rahoitetut elimet, kuten Skotlannin yritystoimisto, Young Enterprise Scotland & Bridge to Business ja Scottish Enterprise & Business Gateway.

Scottish Institute for Enterprise (SIE) luo mahdollisuuksia opiskelijoille olla innovatiivisia. SIE työskentelee kansallisesti edistääkseen ja tukemalla yrityksiä ja yrittäjyyttä Skotlannin opiskelijoissa, jotka työskentelevät läheisessä yhteistyössä paikallisten instituutioiden kanssa yrityskoulutuksen tukemiseksi ja auttavat oppilaitaan aloittamaan uusia innovatiivisia yrityksiä.

Young Enterprise Scotland (YES) on rekisteröity hyväntekeväisyysjärjestö, joka on toiminut Skotlannissa yli 40 vuoden ajan. Joka vuosi he työskentelevät yli 10 000 opiskelijaa eri puolilla Skotlantia erilaisissa inspiroivissa yritys- ja yrittäjyysohjelmissa. Heidän ohjelmansa sopivat 5-30-vuotiaille nuorille perus-, keskiasteen ja korkea-asteen koulutuksessa sekä vankiloissa, turvallisissa ja asuinrakennuksissa sekä yhteisöryhmissä.

Bridge2Business on osa YES-ohjelmaa. Ohjelma tarjoaa opiskelijoille ensiluokkaisia mahdollisuuksia harjoittaa sopivia yrittäjyysmalleja. Ohjelma auttaa yhdistämään korkeakouluopiskelijoita Skotlannin olemassa oleviin suuriin verkostoihin tukeakseen erittäin tarpeellisia aloittavia yrityksiä. He tarjoavat myös opiskelijoille mahdollisuuden hakea pientä apurahaa, joka auttaa kokeilemaan heidän liikeideoitaan ja sovittamaan menestyksekkäästi paikallisen elinkeinonharjoittajan mentorilla, joka pystyy auttamaan, kun he etenevät liiketoimintasuunnitelmiinsa.

Kouluissamme huippuosaamisen opetussuunnitelman tarkoituksena oli saada aikaan muutos koulutuksessa Skotlannissa tarjoamalla johdonmukainen, joustavampi ja rikastettu opetussuunnitelma 3: sta 18: een ja kehittämällä neljä kapasiteettia:

- onnistuneet oppijat,
- itsevarmat henkilöt
- vastuulliset kansalaiset
- tehokkaat edistäjät

Yritystoiminta ja yrittäjyys on toteutettu useissa eri aiheissa, mutta usein siitä puuttuu perinteisten aiheiden akateeminen arvo. Sitä tukevat Skotlannin yrittäjyyskoulut.

Skotlannin **korkeakoulut** ovat ammatillisen koulutuksen luontokoti ja toimivat tiiviissä yhteistyössä Bridge to Businessin kanssa tehokkailla työnantajilla. Skotlannin nuoren työvoiman kehittäminen on kansallinen aloite, joka on johtanut oppisopimusmallin ja uusien koulujen / korkeakoulujen kumppanuuksien elvyttämiseen.

Yliopiston henkilökunta kaikkialta Skotlannista on hyötynyt Skotlannin yrityskouluttajien ohjelmasta, jota hallinnoi Highlandsin ja saarien CREATE-tiimi.

Skotlannin korkeakoulut tukevat Skotlannin hallituksen pyrkimyksiä laajentaa pääsyä, nuorten työvoiman kehittämistä ja osallistavaa kasvua tarjoamalla laajan valikoiman mahdollisuuksia oppijoille eri puolilla maata kehittämään uusia taitoja ja ansaitsemaan arvokasta pätevyyttä kaikilla tutkintotasoilla perustamisesta lähtien tasolle astetta.

Opiskelijat jättävät korkeakoulusta taidot, joita he tarvitsevat edistääkseen uran pyrkimyksiään, ja valtaosa enemmistö joko jatkaa opintojaan, kouluttaa tai siirtyy suoraan työhön. Yhä useammat opiskelijat haluavat saada todellisia käytännön taitoja, joita korkeakoulumme ovat ennen korkeakoulutusta. Joka vuosi korkeakoulut tarjoavat yli 250 000 opiskelijapaikkaa. Korkeakouluista poistuneista 83% menee positiivisiin kohteisiin, ja 69% jatkaa jatko-opintoja tai koulutusta.

Yliopistomme innovaatio ja yritys ovat vakiintuneita, mutta usein ne ovat erillään tärkeimmistä akateemisista ohjelmista. Esimerkkejä ovat; Stirlingin yliopiston yritysvyöhyke. Strathclyden yliopiston Enterprise Hub ja Glasgow Caledonian Universityn UHatch. On olemassa monia kaupallisesti johdettuja kilpailuja, kuten Scottish Edge, jotka keskittyvät korkeakoulusektoriin ja uuden henkisen omaisuuden mahdolliseen arvoon

2. Alueella toteutettavassa hankkeessa / moduulissa kehitettävät kompetenssit ja ehdotukset:

A) Yrittäjämäisen ajattelutavan ja yrittäjyyden kehittäminen

Hankkeen osallistujien tulisi kokea oppimismahdollisuuksia, joiden tarkoituksena on paitsi lisätä heidän tietoisuuttaan työelämästä kaikessa monimuotoisuudessaan, kuin myös aktiivisesti soveltaa yrittäjähenkistä ajattelua tulevaisuuden urakehitysvaihtoehtoja varten. Heidän pitäisi pystyä:

- kehittää tarvittavat henkilökohtaiset oppimistaidot, kuten viestintä, laskutus, ongelmanratkaisu, tietotekniikka, työskentely muiden kanssa, suunnittelu ja organisointi sekä luova ja kriittinen ajattelu;
- työllistettävyyden- ja uranhallintataidot, jotka valmistelevat yksilöitä työllisyyteen ja tulevaan urakehitykseen, eikä keskittymään tiettyyn ammattiin;

- tietyn ammatin tai alan ammatilliset taidot
- pohtia omia saavutuksiaan ja tunnustaa niiden arvon ja kykenee tekemään työllistettävyyttä ja uraan liittyviä päätöksiä ja asettamaan tavoitteita

Hankkeen osallistujan tulisi kokea oppimismahdollisuuksia, joiden tarkoituksena ei ole pelkästään yrittäjyyden (myös itsenäisen ammatinharjoittamisen) tietoisuuden lisääminen uran vaihtoehtona vaan myös aktiivisesti soveltaa yrittäjähenkistä ajattelutapaa tämän uuden yrityksen perustamisessa. Heidän pitäisi pystyä:

- ymmärtää ja ymmärtää elämää, yrittäjyyden arvoja ja todellisuutta, kuten elämää epävarmuudella ja monimutkaisuudella, valvonnan sijaintia, yrityksen merkitystä, itsenäisyyden tunnetta, vaurauden luomista, omistajuutta ja kasvua;
- ymmärtää uuden yrityksen perustamisen vaiheet, mukaan lukien niihin liittyvät tehtävät ja oppimistarpeet;
- kehittää tietoa ja ymmärrystä keskeisistä liiketoiminnoista ja tehtävistä, kuten suunnittelusta, markkinoinnista, suunnittelusta, rahoituksesta, valmistuksesta ja siihen liittyvästä lainsäädännöstä ja sääntelystä;
- sinulla on mahdollisuus hyödyntää ajatusta ja panna se toimeen, kokea ”miten se tuntuu”
- heijastaa ja siirtää oppimista kokemuksista yrittäjyshaasteista

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

B) Miten luoda onnistunut markkinointituote (yhdistäen kolme ohjelmaa / näkökulmaa)

Vaihe 1: Projektin esittely

Projektin esittely

Hankkeen tarkastelu

suunnittelu markkinoille ja rakentajille

tiimityö, yhteistyö ja viestintä

arviointi

yrittäjämäinen ajattelutapa

rakentamisen ja suunnittelijoiden markkinointi

rakentaminen ja suunnittelijoille ja markkinoille

alakohtainen testaus

prototyyppin kehitys

suunnitelman arviointi

Vaihe 2: Prototyyppi

Vaihe 3: Hankkeen toteutus

tuotanto ja markkinointi suunnittelu

projektin arviointi

suunnitelman toteutus

Hankeprosessin määrittelyssä on vielä työtä. Perinteinen malli odottaisi eri alojen olevan aktiivisempia kuin toiset koko hankkeen ajan. Tämä monipuolinen työmäärä on esitetty alla olevassa taulukossa ja eritelty markkinoinnin, suunnittelun ja valmistuksen mukaan.

Tässä suunnittelussa vaaditaan, että osallistujat ovat yhteistyössä ja joustavampia. Yhdessä mallissa opiskelijat voisivat työskennellä yhdessä lukuvuoden aikana, ja heidän pitäisi olla valmiita ottamaan roolit pois akuperäisestä kurinalaisuudesta. Toisessa mallissa jokainen kurinalaisuus

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

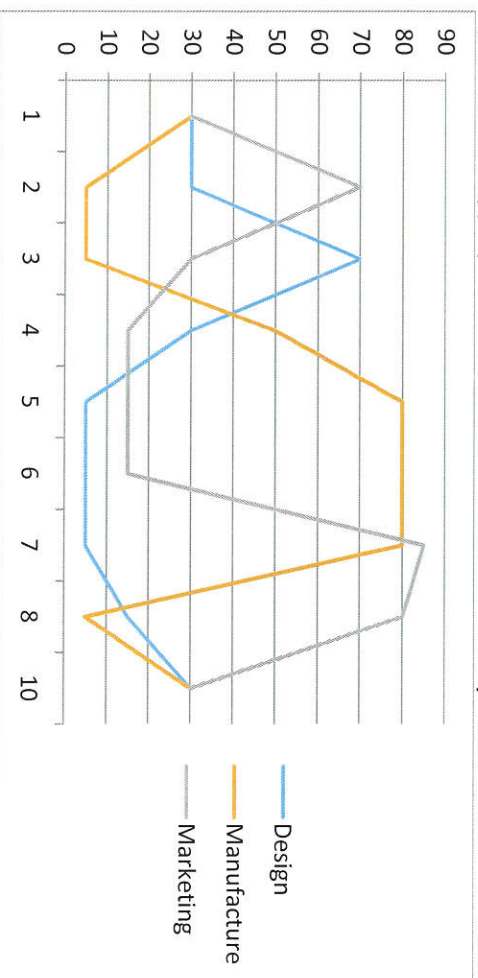
NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

voitaisiin suunnitella projektiin sopivana ajankohtana. Jokainen malli tuo esiin omat organisaatiokysymyksensä, ja seuraavan sivun analyysi esitetään keskustelua varten.

Ammattitaitoiset asiantuntijat voisivat tehdä ulkoisia maksuja koko prosessin ajan ja etenkin tärkeimmissä virstannyväissä.

Työmääräanalyysi perinteisessä uudessa tuotekehitysmallissa

(Yksinkertainen) Toiminnan jakautuminen kuukausittain

- 1 Elokuu projektirakenne
- 2 Syyskuu markkina-analyysi

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OF GLASGOW
COLLEGE

NET-ENT Networking for Entrepreneurship

30.11.2017

3	Lokakuu	markkinatutkimukset ja tuotesuunnittelu
4	Marraskuu	prototyypin testaus
5	Joulukuu	valmistusvaihe
6	Tammikuu	valmistusvaihe
7	Helmi- kuu	valmistusvaihe ja myynnin valmistusvaihe ja myynnin suunnittelu
8	Maaliskuu	myynti ja mainonnan suunnittelu
9	Huhtikuu	Hankkeen tarkastelu
10	Toukokuu	

Ehdotuksia opetus- ja oppimismenetelmistä

On olemassa monia oppimis- ja opetusmenetelmiä, joita voitaisiin käyttää. Tässä on lyhyt luettelo:

Pienryhmäopetus (pedagogisesti tärkeä)

Jäänmurtaajat

Ulkoiset puhujat / arvioija

mentorointi

Valmennus

Käyttö

- draama
- keskustelu
- piirustus (ja muu luova toiminta)
- kuumia istuimia
- nopeusverkosto
- hissipaikka
- aivoriihi
- mallinnus
- paneelit
- kriittinen tapahtumien analyysi
- varjostus
- roolipeli
- psykometrinen testaus
- suhteiden oppiminen
- upottamalla
- saavutusten motivaatio
- mahdollisuuksien tunnistaminen
- liiketoimintatavat
- käynnistyskehykset
- liikesuunnittelu suhteiden hallintaan
- markkinoiden segmentointi uuteen tuotekehitykseen
- tapaustutkimuksia
- yrityskulttuurin tutkiminen globalisaation yhteydessä